

A1

Gugaz etorri nai badoçu...

1155-1158 eta 1160-1163 orriak ia osorik galdu direnez, ez dakigu poema hau hemen hasten den ala, hasiera hain zuzenak susmarazten duen bezala, lehenengo lau lerroak aurretik hasiriko elkarrizketa baten zati diren; gauza nahiko ziurra da poema ez zela amaitzen guk ezagutzen dugun moduan.

Baserri giroko nobleziaren jaia aurkezten da poeman, Lazarragaren jaioterritik hurbilekoa. Aipatzen diren herri guztiak dira Aguraingo eskualdekoak eta denak dira bederatzi kilometroren barruan; gaur egun batzuk Barrundiako udalerrian dira (Ozeta, Gebara eta Heredia) eta bat Iruraitz-Gaunako udalerrian (Ezkerekotxa).

Dama ederrak ikustearren doa narratzailea jai horretara, eta gorte giroko jaietan bezala antolatutik aurkitzen ditu hala dontzeilak nola zaldunak, bakoitza bere herriko bandera eta jantziekin. Zaldun arteko justa edo borrokak aipatzen dira, dama galanten bihotzak irabazteko lehia gisa, baina jai horretako protagonista nagusiak damak eurak dira, eta jaiaren ikusgarritasuna, jantzi, bandera, errotulu eta desfileekin.

<1159r>   [...]
                   —Gugaz etorri nai badoçu,
                   erraz¹ daiçu ecusi²
                   doncella linda damaric³ asco

¹ *erraz*: ‘ziurrenik’; Lazarragaren eskuizkribuan, *erraz* beti da aditzaren modalitatea aldatzen duen partikula, eta ondoan beti du geroaldiko aditza: *erraz dasaqueçu* (AL: 1141r), *erraz daiçu ecusi* (A1: 2), *erraz daguiquet* (A5: 10), *erraz daidit / nic dichosaçat edugui* (A7: 23-24), *erraz daiquet* (A17: 15), *erraz daoque* (A24: 25), *erraz dafinquet* (A24: 27), *erraz dasaquet* (A27: 17), *ipirdietan deyqueoçu / erraz muñ bioc alcarri* (A27: 37-38), *erraz daoque* (A28: 15), *erraz çaozque* (A28: 23). *OEH*-n ez dugu aurkitu erabilera honen berri.

² *daiçu ecusi*: ‘dagizu ikusi, ikusiko duzu’; geroaldi zaharra da. Bizkaierazko testu zaharretan “partizipioa + *egin*” perifrasiak askotan agertzen da geroaldia adierazteko, baina ez genuen erabilera horren lekukotasunik Arabako euskarari: *çagoquez exilic ta ençun eztayçu guextoric* (RS 18), *Echoçu, eta iaquin daguiçû* (Kap 140), *Edandaysu osteria* (Mik 25), *Baçaquioz virtuteari beti jarraitu / santuçaat Iaungoicoa ecussi daiçu* (Egiaren Kanta 190-91). Halere, Lazarragak lau aldiz baizik ez du egitura horretara jotzen testu osoan: *gugaz etorri nai badoçu / erraz daiçu ecusi* (A1: 1-2), *Jaun Cerucoa, nic errazoaz / beti çaidaz loadu* (A6: 11-12), *isasoorec horve guztiaz / beti çaguie laudatu* (A6: 15-16), *Alfer ifini naiçu purgaetan / ozpin-baracacetan seculaco: / ez deraustae besteric ateraco, / salvo bay çaitudala amaetan* (B20: 69-72).

³ *linda damaric*: Gaztelaniazko XVI. mendeko literaturan askotan erabili da *linda dama* epitetoa (ikusi *CORDE*); euskaraz, ordea, ez da hain arrunta, baina behin baino gehiagotan agertzen da *Neska*

munduan pare bagaric.—

Joan ninčan da⁴ ecusi neben 5

asco donzella galantic,⁵

conciertu concertaduaz

oyta⁶ guztiac jarriric.⁷

Retulo⁸ bat ecusi neben

canpuaen⁹ alde bateti, 10

urregorrizco letra baçugaz¹⁰

---

ontziratua baladaren Foruko (ik. Lakarra et al. 1983: II, 135-136) eta Derioko (ik. Arejita et al. 1985: 45-46) aldaeretan. Lazarragaren eskuizkribuan, zortzi aldiz aurkitu dugu: AL: 1143r, AL: 1144r, A1: 3, A4: 13, A5: 1, A16: 35, A23: 27, A23: 73.

⁴ *da*: ‘eta’.

⁵ *asco donzella galantic*: ‘dontzeila galant asko’.

⁶ *oyta*: Eskuizkribuko poemetan maiz erabiltzen dira *oy* eta *oyta* betegarriak (bakanka *oy eta*), bertso-lerroen neurri egokia lortze aldera.

⁷ *conciertu concertaduaz / oyta guztiac jarriric*: ‘adostu edo hitzartu bezala, behar bezala guztiak jarririk, apaindurik’; justak bezalako ekitaldiek protokolo zehatza zuten; dirudenez, testu honetan adierazpide honek esan nahi du dama guztiak behar bezala jarrita daudela. Ikusi baita A20: 35: *Bivid, por vida vuestra, con concierto*. Cf. *OEH*, s.v. *konziercio*: “Concierto, pacto, acuerdo. “Concierto” Lcc. “Desconvenir, konziertorean irten” Ib.”, eta s.v. *konzertatu*: “Concertar. “Concertarse”, “concordar uno con otro, bata besteakin konzertadu” Lcc”. Ikusi *El Romance de Calisto y Melibea*, 309. bertso-lerroa: “El concierto concertado ordena de lo tomar” (Carlos Mota, “*La Celestina*, de la comedia humanística al pliego suelto. Sobre el *Romance de Calisto y Melibea*”, *Criticón* 87-89, 2003, 519-535). Ikusi, orobat, Diego de San Pedroren *Tractado de amores de Arnalte y Lucenda* (c. 1480): “Pero después que el tal concierto concertado fuese, del rey sobre mi quedada muy importunado fui”. Ikusi, azkenik, Alonso de Santa Cruz-en *Crónica del Emperador Carlos V* (c. 1550): “Y asi mismo no dejan de su parte y de sus allegados yendo contra sus promesas y juramentos y homenajes, y no tan solamente contra los puntos y pactos y conciertos concertados para nos menospreciar”.

⁸ *Retulo*: ‘errotulu’; justetan parte hartzen zuten zaldunek testu labur bat agertu ohi zuten, gaztelaniaz “rótulo” izenekoa, justa egiteko beren asmo edo helburua laburbiltzen zuena; ziurrenik, hemengo errotuluak halako bati erreferentzia egiten dio.

⁹ *canpuaen*: ‘jokalekuaren, justa-zelaiaren, justa egiten zen tokiaren’; cf. *DAut*, s.v. *campo*: “El sitio que se destina y escoge para salir a reñir algún desafío entre dos o más personas”. Eskuizkribuan beti dago *canpu* forma, Landuccirenean eta Gamizenean bezala (eta ez *kanpo*, beste autore guztiak erabiltzen duten bezala, *OEHk* dioenaren arabera). Esanahiari dagokionez, behin bakarrik esan nahi du ‘kanpo’ (vs ‘barru’, A26: 82), eta, ñabardurekin bada ere, bost aldiz dauka Landucciren erabilerara hurbiltzen den ‘landa’ adiera: bitan ‘landa’ (vs ‘hiria’, AL: 1145v eta B15: 67), beste bitan ‘landa zabala’ (vs ‘leku txikia, leku jakin bat, erreferentziako lekua’, AL: 1152v, AL: 1153v), eta behin, hemen, ‘zelaia, jokalekua’ (zehazkiago ‘justetako zelaia’, A1: 10).

¹⁰ *baçugaz*: Badirudi eskuizkribuan *batzu* dela oinarrizko gisa erabiltzen den forma. Absolutibozkoetan *batzu* forma bakarrik darabil (AL: 1139v, AL: 1141v, AL: 1146v, AL: 1154v), Hegoaldeko testu zaharretan agertzen ez dena; ikusi *OEHk* zer dioen (s.v. *batzu*): “Los autores septentrionales de los ss. XVI-XVII distinguen formalmente los casos absoluto y ergativo; hay dos sistemas: *batzu / batzuk* es el de Leizarraga (Dechepare usa *batzu* para el caso absoluto, pero no hay ejs. de ergativo), y *batzuk /*

egoan escreviduric.

Eocen¹¹ begui ederric asco

aren aldean jarriric;

nungo¹² direan¹³ esaten dave 15

alcarri beguiraturic:

—Oçætaco bandereagaz

oyta gu gara etorri,

iguzquiaren¹⁴ aldean¹⁵ dago

---

batzuek el de Axular y Etcheberri de Ziburu; Pouvreau utiliza ambos: *batzu*, *batzuk* / *batzuk*, *batzuek*. [...] Al Sur no hay diferenciación formal: en los textos guipuzcoanos, desde el s. XVIII, se encuentra *batzuek* para ambos casos, y en los vizcaínos —ya desde Capanaga— *batzuk*”. Soziatibozko forma (*baçugaz*) horren gainean eraikia dela dirudi, *-gaz* gehituta; genitiboari dagokionez, *baçuen* da darabilen forma bakarra. Hauxe dakar OEHk: “*Batzuen* es casi la única forma para el genitivo: *batzuren* sólo se encuentra en Leizarraga (junto a *batzuen*), Oihenart y unos pocos autores meridionales del s. XX”.

¹¹ *Eocen*: ‘(ba)egozen, (ba)zeuden’.

¹² *nungo*: Bost aldiz ageri da eskuizkribuan *non* galdetzaila leku-genitibo kasuarekin, funtzio predikatiboan; horietako lautan artikulurik gabe: *nungo direan esaten dave* (A1: 15), *Beguiratu бага çuc ni nor naxan*, / *salvo çu ceurori nungo çarean* (B3: 64-65), *Nungo çarean esadaçu* (B16: 31), *çu nungo çarean, ni bere ang* (B20: 19). Artikuluarekin behin ageri da, aditzaren ondotik den bakarrean: *Çu baçarade serbietan / jaquiten naxan nungoa* (B16: 91-92). Artikulurik gabeko erabilera hau gaur egun ekialdean baizik ez da entzuten. Funtzio predikatiboan beste hirutan baizik ez ditugu aurkitu *-ko* / *-go* leku-genitibodun sintagmak: *çu nungo çarean, ni bere ang* (B20: 19) artikulugabea, baina *ni banax Arabacoa* (B16: 95) eta *edoceynec gura leuque / angoa bere suyña* (B34: 3-4); berriz ere, forma artikuludunak perpausaren elementuen ordena hurrenkera kanonikotik aldentzen denean agertzen dira.

¹³ *direan*: Mendebaldeko testu zaharretan, deklinabide mugatuan bezala, *a + a > -ea* disimilazioa gertatzen da adizki jokatueta ere, *-an* / *-ala* atzizkiak gehitzean: *doa + -an > doean* (RS), *daroa + -an > daroanean* (VJ) (cf. FHV 115). Hona Lazarragaren eskuizkribuan bildu ditugun adibideak: *joean* (AL: 1138v, B30: 6), *cirean* (AL: 1142v, AL: 1144r, AL: 1146v, AL: 1152r, AL: 1153v, A11: 13, A11: 17, A26: 120, A28: 100), *direan* (AL: 1147v, AL: 1152r, A1: 15, B15: 62), *çarean* (AL: 1152v, A12: 16, A17: 111, B3: 65, B16: 31, B16: 44), *guinean* (A7: 8, B16: 86), *cinean* (A26: 94, A26: 156), *neroean* (B16: 14), *cireala* (AL: 1145r), *joeala* (AL: 1147r), *çareala* (AL: 1151r), *direala* (AL: 1152r), *neroeala* (B16: 16), *eroeanari* (A29: 74), eta *-ea- > -ia-* aldaketarekin *dirian* (B28: 15). Ohar gaitetzen Landuccic aditz gutxi dakarrela eta zaila dela gertakizun honi buruzko ondoriorik ateratzea, baina bada adibide bat behintzat iradokitzen duena Landuccirenean ez bide dela halakorik gertatzen (“*antecedente, aurrera doana*”).

¹⁴ *iguzquiaren*: Lazarragaren eskuizkribuan bi aldiz dago *e-* hasiera duen aldaera, eta behin *i-* hasiera duena: *iguzquiaren* (A1: 19), *eguzqui* (A17: 83, B31: 2). Landuccirenean *iguzki-* forma aurkitu dugu lau bider eta Gamizek ere *iguzki-* dakar. Cf. OEH, s.v. : “General en todas las épocas y dialectos (excepto en suletino). Los vizcaínos y guipuzcoanos usan la forma *eguzki* —en el s. XX tbn. *euzki*—, ya desde los primeros textos; sólo encontramos ejs. aislados de *iguzki* en Iturriaga (*Fab* 229), Apaolaza (91) y, más modernamente, en Lizardi; cf. tbn. *iguzki* en el vocabulario de Landucci y en el alavés Gamiz (203). Los autores septentrionales emplean generalmente *iguzki*; tbn. encontramos *iruzki* desde aprox. 1830 (p. ej. en Jauretche y Joannateguy), e *iduzki* en el presente siglo. *Ihuzki* (Dh 206) puede tratarse de una errata. En textos navarros *iguzki* parece ser la única forma hasta Lizarraga, que emplea además de

	gure onrea jarriric, ¹⁶	20
	gueure acean guc darabilgu	
	mundua catigaturic.— ¹⁷	
	Goitixeago ¹⁸ ecusi neben,	
	beste alderuz eguinic,	
	doncella flordelisaric ¹⁹ asco	25
	guztiac gorriz janciric:	
	—Gaztelu Guebaracoan gara	
	gu bici defendiduric, ²⁰	
<1159v>	gure jazteco gorrioc dira	
	contentuagaz josiric,	30
	justaric ²¹ asco çaldun guztioç	

ésta eguzki, iduzki e iruzki (v. LE-Ir, LE Ong 34v y 50r). En *DFrec* hay 198 ejs. (4 sept.) de *eguzki*, y 2 de *iduzki* y 16 de *iguzki*, todos septentrionales”.

¹⁵ *iguzquiaren aldean*: Beharbada erreferentzia egin liezaioke justa-kanpoaren alderdi bati, eguzkiaren aldean zegoen alderdiari alegia; izan ere, justetan abantaila izaten zuen eguzkia atzean zuenak, egungo partida askotan bezalatsu. *Canpuaen* hitzari eman zaion adierarekin lotuta dago hau.

¹⁶ *iguzquiaren... gure onrea jarriric*: Ozetako damek adierazten dute beren alde borrokatuko duten zaldunak justa-kanpoan eguzkiaren aldean jarrita daudela.

¹⁷ *catigaturic*: ‘gatibaturik’; Landuccik *catibadu* dakar.

¹⁸ *Goitixeago*: ‘piska bat gorago’; Lazarragaren eskuizkribuan, *-txo* atzizkia beti erabiltzen da txikigarri moduan; *-xe* atzizkiak, berriz, hiru balio hartzen ditu: **1**) Txikigarria (*-xe* = *-txo*), kutsu afektiboarekin (mespretxua, trufa...) nahiz gabe: *bervaxe* (A7: 117), *daquidancheau* (A10: 21), *gauçaxe* (A10: 23), *presentexac* (A14: 69), *çuzpirioxe* (A14: 73), *esecoxeoc* (A19: 14), *urtexe* (A19: 16), *dozenaxe* (A24: 116), *erreguxeau* (A26: 31), *bobedaxeoc* (A28: 59), *conquistaxeau* (B11: 13 oh. pal.) eta beharbada *Peru Errochec* (A27: 31; ik. lerro horretako oharra). **2**) Izenondo eta aditzondoaren intentsitate-markatzailea: *gueldixe* (AL: 1140v), *goitixeago* (A1: 23), *claruxeago* (A7: 49), *gueixeago* (A10: 59). **3**) Indartzailea (izenordain indartuekin, eta *eben* / *arean*-ekin): *bercheac* (A7: 77, A29: 62), *gueurcheoc* (A7: 88), *neurcheau* (A10: 46), *ebenche* (B3: 42), *areanche* (A27a: 33). Kasu batean (*urteje* A14: 6), ez dakigu zehazki zein den balioa.

¹⁹ *flordelisaric*: Eskuizkribuan bost bider agertzen da, *flordelisa* hitz eder gisa dama edo dontzeilei egokitua: AL: 1143r, AL: 1144r, A1: 25, A7: 61, B13: 2. Euskaraz ez dugu beste inon aurkitu *flor de lis* hala erabilia, baina bai gaztelaniaz (*apud CORDE*): “sagrada María, blanca flor de lis, clara como el día” (Izengabea, 1420-1520, *Cancionero de Juan Fernández de Íxar*), “de los vientos tramuntana, / de flores la flor de lis, / de las colores la grana, / de las damas Beatriz” (Juan de Simoneda, 1561, *Cancionero llamado Sarao de amor*), “diamantes no son tales, ni rubís, floresta de flor de lis” (Fray Ambrosio Montesino, 1508, *Cancionero*), “más lindas que flor de lis” (*ibidem*). Gogoan izan, bestalde, *Orlando Furioson* (Lazarragak Jerónimo de Urrearen 1549ko itzulpena ezagutu bide zuen) Brandimarteren maitearen izena dela *Flordelís*.

²⁰ *Gaztelu Guebaracoan gara / gu bici defendiduric*: ‘Gebarako gazteluan babesturik bizi gara gu’.

eguiten dave gugayti.—	
Amoriozco erregue jauna ²²	
ecusi neben bertati, ²³	
dama baçuen ²⁴ oñetara	35
oy belaurico ecinic, ²⁵	
ceinçuc ecarten ²⁶ deviseagaz	
eçautu ditut, bada, nic. ²⁷	
D'Erediaco galea ²⁸ dator	
ponpa andiaz beteric;	40
oy, ainbat ²⁹ dira ederrac ece	
ni nago admiraduric.	
Çaldunic asco ecusi neben,	
guztiac oriz janciric,	
ceña dan utra ³⁰ librea ³¹ gacha, ³²	45

²¹ *justaric*: ‘zaldunen arteko borrokarik’; cf. Lcc “justa, *justea*”. Cf., orobat, *DAut*, s.v. *justa*: “Se llama también el juego o ejercicio festivo de caballeros, armados de punta en blanco, en que a modo de alarde ejecutan las acciones del combate con lanzas”.

²² *Amoriozco erregue jauna*: Ziurrenik Kupidoz ari da, eskuizkribuko beste leku batean *amorezco erregue jauna* (AL: 1151r) deitzen duenaz.

²³ *bertati*: ‘berehala’.

²⁴ *baçuen*: *baçu*, *baçuen*, *baçugaz* formei buruz, ikusi A1: 11 bertso-lerroko oharra.

²⁵ *ecinic*: ‘etzinik, etzanik’; eskuizkribuan lau aldiz dago *etzin* aditza forma jokatugabea (*ecin* AL: 1152v, *ecinic* A1: 36, *ecingo* A14: 85, *ezin* A24: 53) eta bi aldiz forma trinkoan (*naç* AL: 1152r, *çaucidenean* A16: 86).

²⁶ *ecarten*: ‘zekarten’; Lazarraga eskuizkribuan, *-te-* morfema iragangaitzetako NORI eta iragankorretako NORK argumentuen pluralgile bezala agertzen da: *ecarten* (AL: 1153r, AL: 1154v, A1: 37), *liçatela* (AL: 1154v), *egotela* (AL: 1154v), *darabilte-* (A1: 47, A24: 87), *deustet* (A17: 9), *jate* (B3: 77), *eusten* (‘zien’ nahiz ‘zioten’, *passim*); *-de-* morfema, ordea, iragangaitzetako NOR argumentuaren pluralgile bezala erabiltzen du. Bost aldiz aurkitu dugu eskuizkribuan: *çarade* (AL: 1144v, B16: 91), *dirade* (A1: 52), *çagode* (A5: 2), *çaucidenean* (A16: 86), *gabilçaden* (A17: 93), *çabilçadela* (B16: 147).

²⁷ *bada*, *nic*: Hasieran zalantza egin genuen batera idatzi behar ote zen (*badanic*), baina erabaki genuen ezetz, gainerako *badanic* guztiek *bere* ondoren baitakarte (A6: 43, A10: 61, A24: 51, A26: 13, A27a: 7, B5: 27 eta B12: 51).

²⁸ *galea*: ‘bikainena, gorenena’; cf. Lcc “gala, *galea*”. Cf., orobat, *OEH*, s.v. *gala*: “GALAREN GALAKO. Excelente, soberbio”. Cf., azkenik, *DAut*, s.v. *gala*: “Se toma assimismo por lo más esmerado, exquisito y selecto de alguna cosa: y assí se dice que uno es la gala del pueblo, lugar, ciudad, etc.”

²⁹ *ainbat*: ‘hainbat, hain’; eskuizkribuan dakarren *ain bayt* horren ordez *ainbat* zuzendu dugu, eskuizkribu osoan ez dagoelako beste *bait-* bat ere, eta artzain-liburuan usu agertzen delako *ainbat* ... *ece* ... egitura (artzain-liburuan bakarrik, ordea): *Ainbat sentidu eben ... ece* ... (AL: 1142r), *Aynbat çan* ... *ece* ... (ibid.), etab.

³⁰ *utra*: ‘oso’; gutxienez Kapanagari eta Oihenarten atsotitzei esker ezagutzen genuen (cf. *OEH*, s.v.).

desesperanças³³ beteric;
 Ezquerecochan oy darabilte,³⁴
 pensamentuac galduric,
 cegaiti ango larrosachoac
 eztau piedaderic;³⁵ 50
 libreric eta ardura baga³⁶
 oyta dirade³⁷ ebili,
 cegayti ez dau amorioac
 bere flecheaz iregui³⁸
 aen bioç utra gogorrac, 55
 bularrac erdiraturic
 [...]

³¹ *librea*: ‘zaldun taldeek jendaurreko ospakizunetan erabiltzen zuten uniformea’; cf. Lcc “*librea, librea, jançia*”. Cf., orobat, *OEH*: “**libraia** (SP, Urt II 39), **librea** (Lcc, Lar), **libreia**. ♦ *Librea*”. Cf., azkenik, *DAut*, s.v. *librea*: “se llama el vestido uniforme que sacan las quadrillas de caballeros en los festejos públicos como cañas [‘justak’], máscaras, etc.”

³² *gacha*: ‘txarra’; irudi luke hori kolorearen sinbologiagatik dela txarra, eta horregatik dagoela “desesperantzaz beteric”. Hala ere, horia traizioarekin eta zorotasunarekin lotu ohi da, eta ez dugu aurkitu horia eta etsipena garbi lotzen dituen erreferentziarik.

³³ *desesperanças*: Eskuizkribuko testu nagusian *desesperanças* (A1: 46) eta *esperanças* (A17: 31) aurkitu ditugu, eta Martin Lopez Bikuñaren poemetan *negarres* (B8: 4) eta *bearres* (B8: 8), instrumentalaren markatzat <-s> txistukari apikaria dutela. Estibaliz Sasiolakoaren poemez osaturiko eranskinean, ugariago dira txistukarien nahasketak: *esin* (B27: 16, B27: 17), *es* (B27: 21), *estaguiçula* (B27: 25), *sure* (B28: 2), *çaytesque* (B28: 3), *sacusquedan* (B28: 4), *estaqustanean* (B29: 5), *estet* (B29: 7), *lastanarequin* (B30: 3), *equzten* (B30: 25), *gustiac* (B31: 3), *naguci* (B31: 4), *equci* (B31: 6), *lastan* (B33: 5), *flordeliçac* (B33: 13), *joci* (B33: 15), *Guipuscoaco* (B33: 18), *Gastelaco* (B33: 20), *gustiac* (B33: 35).

³⁴ *darabilte*: *Librea* horia darabilte, alegia; -te- pluralgileari buruz, ikusi A1: 37 lerroko oharra.

³⁵ *piedaderic*: Eskuizkribuan hiru aldiz agertzen da *piedade* forma (A1: 50, A16: 6, A16: 33) eta bi aldiz *piadade* (A17: 41 eta A28: 80). Landuccik ere *piadade* (gaztelaniazko “clemençia” eta “piadad”); gaztelaniaz ugari agertzen da *CORDEn* 1600 arte, eta gero nekez (azkena 1646koa da).

³⁶ *libreric eta ardura baga*: Antzeko esamoldea dago eskuizkribuko beste leku batean, han ere maitemindurik ez dagoenaren egoera adierazteko: *ardura baga libreric* (B21: 18).

³⁷ *dirade*: ‘dira’; -de- pluralgileari buruz, ikusi A1: 37 lerroko oharra.

³⁸ *iregui*: ‘ireki, zabaldu’.

OHAR PALEOGRAFIKOAK:

37 ceinçuc] esk. *ceinçun*.   **41** ainbat] esk. *ain bayt*.   **56** erdiraturic] esk. *ain bayt*.

Nola aipatu testu hau:

Lazarraga, Juan Perez, 2012 [c. 1602], “A1 – Gugaz etorri nai badoçu...” [PDF], in G. Bilbao et al. (arg.), *Lazarraga eskuizkribua: edizioa eta azterketa (2.0)*, Vitoria-Gasteiz: UPV/EHU. Interneten eskuragarri: <<http://www.lazarraga.com>> [Kontsulta: uuuu/hh/ee].

Lan hau [Creative Commons-en baimen baten mende](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) dago